
Wstęp

Choroby ręki są umiarkowanie częstym problemem w praktyce lekarza rodzinnego, podobnie jak urazy ręki dla lekarza pracującego na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. Do tych pierwszych zgłaszają się zwykle pacjenci z dolegliwościami ręki spowodowanymi chorobami przyczepów ścięgien i pochewek ścięgniowych, zespołami uciskowymi nerwów, zmianami rozrostowymi w obrębie ręki, zakażeniami i zmianami zwyrodnieniowymi. W swojej praktyce spotykamy się często z przypadkami, w których pacjenci z tymi schorzeniami są „z marszu” kierowani do chirurgów ręki, bez żadnej próby poszerzenia diagnostyki lub zastosowania prostych metod leczenia. W większości przypadków objawy tych schorzeń są na tyle typowe, że nie stwarzają trudności diagnostycznych i ich rozpoznanie jest możliwe w gabinecie lekarza rodzinnego. A ponieważ nie wszyscy chorzy wymagają interwencji chirurgicznej, część z nich może być tam z powodzeniem leczona. Wydaje się więc, że podstawowa znajomość objawów najczęściej występujących schorzeń ręki będzie na tyle przydatna lekarzowi rodzinemu, że pozwoli mu na dokonanie wstępnego rozpoznania problemu, a potem na podjęcie właściwej decyzji o dalszym diagnozowaniu i ewentualnym leczeniu lub o skierowaniu pacjenta do specjalisty.

Natomiast urazy ręki są stosunkowo częstym problemem na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. Częstą praktyką jest kierowanie wszystkich takich chorych do chirurga urazowego (ortopedy) lub chirurga ręki, jeżeli jest dostępny. Tymczasem wiele z tych urazów może i powinno być wstępnie rozpoznawanych przez lekarzy oddziałów ratunkowych, szczególnie w sytuacji, kiedy zdjęcie RTG otrzymuje się razem z opisem wykonanym przez radiologa. Specjalista nie zawsze jest dostępny, może być zajęty na bloku operacyjnym, na swoim oddziale przy ciężko chorym pacjencie lub wykonywać konsultacje na innych oddziałach. Zamiast więc czekać, nieraz godzinami, lekarz SOR wyposażony w podstawową wiedzę o urazach ręki, może zaopatrzyć pacjenta definitywnie, lub, jeżeli problem jest bardziej złożony, tylko wstępnie i zalecić mu zgłoszenie się do specjalisty następnego dnia. Jednocześnie wiele z tych urazów może być z powodzeniem rozpoznawanych, a nawet leczonych przez samych lekarzy SOR, jeżeli tylko będą oni przestrzegali pewnych podstawowych reguł, które zostały opisane w tej książce.

Ponieważ autor w swojej praktyce spotykał się i nadal spotyka z wieloma przypadkami, niezupełnie poprawnego postępowania z chorobami i urazami ręki zaopatrywanymi przez lekarzy rodzinnych i lekarzy oddziałów ratunkowych, wydaje się właściwe, żeby tym chorobom poświęcić trochę miejsca w książce dedykowanej specjalistom z tych właśnie dyscyplin.